

Zoznam možných POĽNOHOSPODÁRSKÝCH POSTUPOV pre EKOSCHÉMY

Január 2021
#EUGreenDeal

SPP je nápomocná pri riadení prechodu na udržateľný potravinový systém a pri posilňovaní snáh európskych poľnohospodárov prispievať k cieľom EÚ v oblasti klímy a ochrany životného prostredia. Ekoschémy sú novým nástrojom v SPP na podporu tohto prechodu. Členské štáty zavedú do svojich strategických plánov SPP ekoschémy. Komisia ich posúdi a schváli ako kľúčové nástroje SPP na plnenie cieľov Európskej zelenej dohody.

Tento dokument prispieva do diskusie, zvyšuje transparentnosť procesu a dáva poľnohospodárom, správnym orgánom, vedcom, zainteresovaným stranám a verejnosti príležitosť diskutovať o ekoschémach. Tento zoznam bol zostavený po dôkladnej diskusii s odborníkmi.

Pol'nohospodárske postupy, ktoré by mohli byť podporené **ekoschémy**, musia splniť nasledujúce podmienky:

- pokrývať činnosti súvisiace s **klímou, životným prostredím, dobrými životnými podmienkami zvierat a antimikrobiálnou rezistenciou**;
- byť definované na základe **potrieb a priorít určených na národnej / regionálnej úrovni**;
- ich úroveň ambícií musí ísť **nad rámec základných požiadaviek a povinností (vrátane kondicionality)**;
- prispieť k **dosiahnutiu cieľov Európskej zelenej dohody**.

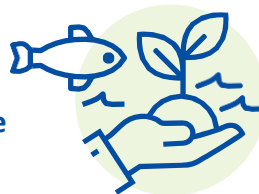
CIELE EURÓPSKEJ ZELENEJ DOHODY

Znížiť o 50% celkové použitie a riziko **chemických pesticídov** a znížiť o 50% použitie rizikovejších **pesticídov** do roku 2030

Dosiahnuť najmenej 25% výmery poľnohospodárskej pôdy v EÚ v **ekologickom poľnohospodárstve** a výrazné zvýšenie **organickej akvakultúry** do roku 2030

Znížiť predaj **antimikrobiotík** pre hospodárske zvieratá a v akvakultúre o 50% do roku 2030

Znížiť **straty živín** o najmenej 50% a zároveň zabezpečiť nezhoršenie pôdnej úrodnosti; toto zníži použitie **hnojív** o najmenej 20 % do roku 2030

Do roku 2030 prinavrátiť aspoň 10% poľnohospodárskej plochy s **krajinnými prvkami s vysokou diverzitou**

Strategické plány SPP zavedú do praxe zlepšenú kondicionalitu, ekoschémy, poľnohospodárske poradenské služby, ako aj agroenvironmentálne a klimatické opatrenia a investície na splnenie cieľov Európskej zelenej dohody, najmä tých, ktoré vyplývajú zo Stratégie „Z farmy na stôl“ a Stratégie biodiverzity do roku 2030 a splnenie špecifických cieľov SPP v oblasti klímy a životného prostredia.

ZMENA
KLÍMY

STAROSTLIVOSŤ
O ŽIVOTNÉ
PROSTREDIE

KRAJINA

ŠPECIFICKÉ CIELE SPP

STRATEGICKÝ CIEĽ

4: Prispievať k zmierňovaniu a prispôbovaniu sa zmene klímy, ako aj k udržateľnej energii

STRATEGICKÝ CIEĽ 5:

Podporovať trvalo udržateľný rozvoj a efektívne hospodárenie s prírodnými zdrojmi, ako sú voda, pôda a vzduch

STRATEGICKÝ CIEĽ 6:

Prispievať k ochrane biodiverzity, zlepšovať ekosystémové služby a chrániť biotopy a krajinu

STRATEGICKÝ CIEĽ 9: Zlepšiť welfare zvierat a riešiť antimikrobiálnu rezistenciu

OBLASTI AKCIÍ V OBLASTI ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA, KLÍMY A WELFARE ZVIERAT V RÁMCI STRATEGICKÝCH PLÁNOV SPP

- a.** **Zmierňovanie zmeny klímy,** vrátane znižovania emisií skleníkových plynov z poľnohospodárskych postupov a zachovanie existujúcich zásob uhlíka a zlepšenie sekvestrácie uhlíka
- b.** **Prispôsobenie sa zmene klímy,** vrátane opatrení na zlepšenie odolnosti systémov výroby potravín a diverzity živočíchov a rastlín pre väčšiu odolnosť proti chorobám a zmenám klímy
- c.** **Ochrana alebo zlepšenie kvality vody** a zníženie tlaku na vodné zdroje
- d.** **Prevenca degradácie pôdy,** obnova pôdy, zlepšenie úrodnosti pôdy a riadenia živín
- e.** **Ochrana biodiverzity,** ochrana alebo obnova biotopov alebo druhov vrátane údržby a vytvárania krajinných prvkov alebo mimoprodukčných oblastí
- f.** **Opatrenia na udržateľné a znížené používanie pesticídov,** najmä pesticídov, ktoré predstavujú riziko pre ľudské zdravie alebo životné prostredie
- g.** **Aktivity na zlepšenie welfare zvierat** alebo riešenie antimikrobiálnej rezistencie

PRÍKLADY POĽNOHOSPODÁRSKÝCH POSTUPOV

1. POSTUPY STANOVENÉ V POLITICKÝCH NÁSTROJOCH EÚ:

- **Postupy ekologického poľnohospodárstva**, ako sú definované v Nariadení (EÚ) 2018/848 (b, c, d, f, g)
 - Konverzia na ekologické poľnohospodárstvo (b, c, d, f, g)
 - Zachovanie ekologického hospodárenia (b, c, d, f, g)
- **Postupy integrovanej ochrany proti škodcom**, ako sú definované v Smernica o trvalej udržateľnosti (b, c, d, e, f)
a tiež:
 - Nárazníkové pásy s postupmi hospodárenia a bez pesticídov (c, e, f)
 - Mechanické odstraňovanie burín (c, e, f)
 - Zvýšené používanie odolných odrôd a druhov plodín odolných voči škodcom (b)
 - Úhor s druhovým zložením na účely biodiverzity (c, e, f)

2. ĎALŠIE POSTUPY:

- **Agroekológia**
 - Striedanie plodín so strukovinami (a, b, d, f)
 - Zmiešané pestovanie – pestovanie viacerých plodín spolu (b, d, e, f)
 - Krycia plodina medzi radmi trvalých kultúr - ovocnými sadmi, vinicami, olivovníkmi - nad rámec kondicionality (a, c, d, e, f)
 - Zimné pokrytie pôdy a medziplodiny nad úroveň kondicionality (a, b, c, d)
 - Extenzívny systém chovu hospodárskych zvierat (a, c, d, g)
 - Využívanie plodín / odrôd rastlín odolnejších voči zmene klímy (b, c, e, f)
 - Zmiešané druhy / rôznorodý porast trvalých trávnych porastov na účely biodiverzity (opeľovanie, vtáky, krmivo pre zver) (c, d, e, f)
 - Vylepšené pestovanie ryže smerom k zníženiu emisií metánu (napr. alternatívna mokrá a suchá technika) (a)
 - Postupy a normy stanovené v pravidlách ekologického poľnohospodárstva (b, c, d, f)
- **Plány chovu a dobrých životných podmienok zvierat**
 - Plány krmenia: vhodnosť krmiva a vody a prístup k nim, analýzy krmív a kvality vody (napr. mykotoxíny), optimalizované stratégie krmenia (g)
 - Priateľské podmienky ustajnenia: zvýšené priestorové požiadavky na zviera, vylepšená podlaha (napr. podstielka zo slamy menená denne), voľné praseňie, zabezpečenie obohateného prostredia (napr. zakorenenie pre ošípané, stavebné materiály pre hniezdo atď.), tienie / postrekovače / vetranie na zvládnutie tepelného stresu (b, g)
 - Postupy a normy stanovené v pravidlách ekologického poľnohospodárstva (g)
 - Postupy zvyšujúce robustnosť, plodnosť, životnosť a adaptabilitu zvierat, napr. životnosť dojníc; chov zvierat s nižšími emisiami, podpora genetickej rozmanitosti a odolnosti dojníc; chov zvierat s nižšími emisiami, podpora genetickej diverzity a odolnosti (a, b, g)
 - Plány prevencie a kontroly zdravia zvierat: celkový plán na zníženie rizika infekcií vyžadujúcich antimikrobiálne látky a zahŕňajúci všetky príslušné chovateľské postupy, napr. priestor medzi dvoma odchovnými pásmi, očkovanie a ošetrovanie, zvýšená biologická bezpečnosť, používanie kýmnych doplnkových látok atď. (g)
 - Poskytnutie prístupu na pastviny a predĺženie obdobia pasenia pre pasúce sa zvieratá (a, b, g)
 - Poskytnutie a riadenie pravidelného prístupu do výbehu (g)

Agrolesníctvo

- Zakladanie a údržba krajinných prvkov nad rámec kondicionality (a, c, d, e)
- Plán riadenia a rezu krajinných prvkov (e, f)
- Zriadenie a údržba leso-pastierskych systémov s vysokou biodiverzitou

Polnohospodárstvo s vysokou prírodnou hodnotou

- Úhor s druhovým zložením na účely biodiverzity (opeľovanie, vtáky, krmivá pre zver atď.) (c, e, f)
- Pasenie na voľných priestranstvách a medzi trvalými plodinami, transhumancia a spoločná pastva (b, d, e, f, g)
- Vytváranie a vylepšovanie poloprírodných biotopov (a, b, c, d, e, f, g)
- Zníženie používania hnojív, nízka intenzita obhospodarovania plodín na ornej pôde (a, b, c, d, e, f, g)

Uhlíkové poľnohospodárstvo

- Ochranné poľnohospodárstvo (a, d)
- Obnova mokradí / rašelinísk, paludikultúra (a, c, d, e)
- Minimálna hladina podzemnej vody počas zimy (a, c, d)
- Vhodné nakladanie s rezíduami, t. j. zakopávanie poľnohospodárskych zvyškov, sejba na zvyšky (a, c, d)
- Zakladanie a udržiavanie TTP (a, c, d, e, f)
- Extenzívne využívanie TTP (a, c, d)

Presné poľnohospodárstvo

- Plán riadenia výživy, využitie inovatívnych prístupov na minimalizáciu uvoľňovania živín, optimálne pH pre príjem živín, obehové poľnohospodárstvo (a, c, d, f)
- Presné pestovanie plodín na zníženie vstupov (hnojivá, voda, prípravky na ochranu rastlín) (e, f)
- Zlepšenie účinnosti zavlažovania (b)

Zlepšenie riadenia živín

- Implementácia opatrení týkajúcich sa dusičnanov, ktoré idú nad rámec povinností kondicionality (c, d, e,)
- Opatrenia na zníženie a prevenciu znečisťovania vody, ovzdušia a pôdy nadmerným obsahom živín, ako napríklad odber vzoriek pôdy, ak to nie je povinné, vytváranie "pascí" na živiny (c, d, e,)

Ochrana vodných zdrojov

- Riadenie potreby vody v plodinách (prechod na plodiny menej náročné na vodu, zmena termínov výsadby, optimalizované plány zavlažovania) (b)

Ďalšie postupy prospešné pre pôdu

- Pásky proti erózii a vetru (b, d, e,)
- Zakladanie alebo údržba terás a pestovanie v pásoch (b, d, e,)

Ďalšie postupy vzťahujúce sa na emisie skleníkových plynov

- Krmné doplnkové látky na zníženie emisií z enterickej fermentácie (a)
- Vylepšená manažment a skladovanie hnoja (a)

